

hvor Spørgsmaalet om Bogføringspligt omhandles, og hvor det forekommer mig, at det vilde være naturligt, at ogsaa dette Spørgsmaal fandt sin definitive Afgørelse. Under de Omstændigheder havde jeg helst set, at Folketinget var blevet staaende ved den Affattelse, som Lovforslaget modtog her i Tinget i Fjor. Imidlertid er jo nu Kravet om Bogføringspligt blevet udvidet dernede til ogsaa at gælde Foreninger med begrænset Ansvar. Idet jeg saa fæster mig ved Sagens Forhistorie, ved de vidtløftige Forhandlinger, som dette Spørgsmaal nu har været Genstand for, og idet jeg endvidere fæster mig ved den vekslende og noget uberegnelige Krigslykke, som de stridende Parter have været udsatte for i denne Sag, skulde jeg nærmest være tilbøjelig til at anbefale dette høje Ting at acceptere den Affattelse, som Lovforslaget nu har faaet paa dette Punkt. Jeg havde ogsaa ventet, at Lovforslaget vilde blive accepteret af dette Ting, vilde blive vedtaget uden Udvalgsbehandling, men idet jeg nu erfarer, at det vil blive henvist til Udvalg, hvor vi altsaa kunne begynde forfra paa den hidtil førte Tovtrækning om det nævnte Spørgsmaal, maa jeg anse det for rettest at reservere mig min Stilling med Hensyn til dette Punkt.

De øvrige Ændringer i Lovforslaget skal jeg ikke komme nærmere ind paa. De forekomme mig i Sammenligning med det Spørgsmaal, som jeg her har dvælet ved, at være ret uvæsentlige, og da Sagen dog skal til Udvalgsbehandling, vil der jo dér blive al ønskelig Anledning til at underkaste dem en nærmere Prøvelse. Men i Overensstemmelse med de Betragtninger, jeg her har fremsat, kan jeg paa Partifællers og egne Vegne anbefale Lovforslaget til Fremme og til velvillig Behandling.

Lauridsen: Jeg kan fatte mig i Korthed om Lovforslaget og henholde mig til det meste af, hvad det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Tvede) sagde om ikke at gaa i Enkelthederne. Mig forekommer det, at den Forandring, som Lovforslaget er undergaaet i Folketinget, er en Forbedring, og jeg vilde ønske, at vi her i Tinget kunde have vedtaget Lovforslaget, saaledes som det er kommet fra det andet høje Ting, uden Udvalgsbehandling. Det er jo tilsyneladende en ganske lille Lov, men den har, som det er blevet nævnt af forskellige foregaaende Talere, Evne til at fremkalde store Modsigelser. Det forekommer mig imidlertid, at det er naturligt, saaledes som det nu er vedtaget i Folketinget, at Foreninger med

begrænset Ansvar skulde have Bogføringspligt. I det andet Ting blev det udtalt af det ærede Medlem for Vejle Amts 4de Valgkreds (Jensen-Flø), som var imod Lovforslaget, at skulde der være Kontrol med Brugsforeningerne, saa skulde det være en, der var noget ved, en, der kunde byde nogle Garantier, og han kunde tænke sig, at der blev oprettet et Fælleskontor, hvor alle Brugsforeningernes Regnskaber kunde blive gennemsete og reviderede. Jeg vil sige paa Forhaand, at jeg vil være imod en saadan Ordning. Det vilde være et stort Indgreb i de enkelte Foreningers Rettigheder, at de skulde fremlægge deres Regnskaber og Bøger til autoriseret Revision. Efter disse Udtalelser maa det nærmest betragtes som et Etikettespørgsmaal med Hensyn til Bogføringspligten.

Jeg betragter Brugsforeninger og Andelsforeninger som en Udvikling, en anden Form for Handel og Omsætning, og jeg mener, at Lovgivningsmagten ikke skal gribe hemmende ind i deres Virksomhed. At der derimod skal være Bogføringspligt, anser jeg for meget naturligt, og jeg kan, som sagt, anbefale Forslaget, som det foreligger nu, til velvillig Modtagelse i dette høje Ting. Det blev nævnt i det andet ærede Ting af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin), at han syntes, at Andelsforeningerne komme til at indtage en særlig Stilling. Det kan der altid siges noget om, ogsaa overfor Købmandsstanden. Naar man lægger Mærke til den store Udvikling, som Brugsforeningerne have faaet, saa vil man ogsaa se, at det skyldes Byernes ejendommelige Fastholden ved Læbæltet. I Følge Statistikken findes der af 612 Brugsforeninger 432 indenfor Læbæltet, altsaa $\frac{2}{3}$ ligge i Læbælte. Det er en naturlig Følge af, at Handelsstanden ikke har et klart Øje for den Betydning, det har for Befolkningen at have Forretninger i Byernes Omkreds, og jeg synes, at det ovennævnte Forhold maatte vække Eftertanke hos Handelsstanden. I Jylland er der efter Statistikken f. Eks. 342 Brugsforeninger af 410, der have Næringsbevis. Det synes jo at gaa i den Retning, at Brugsforeninger løse Næringsbevis, og jeg ved ogsaa fra gamle Brugsforeningsmænd, som have med større Brugsforeninger at gøre, at de anse det for et Gode, at de Foreninger, der have løst Næringsbevis, skulde føre autoriserede Bøger. Jeg tror ogsaa, at de mindre Foreninger kunne have godt af det. Jeg kunde ønske Sagen fremmet uden Udvalg, men kan det ikke lade sig gøre, vil jeg anbefale det høje Tings Medlemmer at modtage Lovforslaget med Velvillie.